

Wyrok z dnia 25 września 1998 r.

II UKN 233/98

Zarzut naruszenia art. 5 KPC nie może być samoistną podstawą kasacji z art. 393¹ pkt 2 KPC.

Przewodniczący SSN: Maria Tyszel, Sędziowie: SA Beata Gudowska, SN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 września 1998 r. sprawy z wniosku Henryka P. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w C. o rentę inwalidzką rolniczą, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 16 grudnia 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 1997 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołanie wnioskodawcy Henryka P. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w C. z dnia 14 marca 1996 r., odmawiającej przyznania prawa do rolniczej renty inwalidzkiej, po ustaleniu - na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego, w tym dowodu z opinii biegłego lekarza internisty – kardiologa, że wnioskodawca nie jest długotrwale niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym i nie spełnia jednego z warunków określonych w art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 71, poz. 342 ze zm.), koniecznych dla przyznania dochodzonego świadczenia.

Rozpoznając apelację wnioskodawcy od tego wyroku, Sąd Apelacyjny w Warszawie uzupełnił postępowanie dowodowe, dopuszczając dodatkowo dowód z opinii biegłego lekarza pulmonologa i wobec stanowiska biegłego zobowiązał wniosko-

dawcę do dołączenia wyników badań spirograficznych i gazometrycznych. Wyniki te nie zostały dołączone (mimo ponagleń). Wyrokiem z dnia 16 grudnia 1997 r. [...] Sąd Apelacyjny oddalił apelację.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją wnioskodawca i zarzucając „obrazę art. 5 KPC, która uniemożliwiła wyjaśnienie podstawy faktycznej roszczenia”, wniósł o „uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i poprzedzającego wyroku Sądu Wojewódzkiego”. Skarżący stwierdził nadto, że matka wnioskodawcy, ustanowiona przez niego pełnomocnikiem, wykazywała „niezrozumienie reguł procesu: sąd winien więc „wyznaczyć w tej sytuacji pełnomocnika z urzędu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 5 KPC sąd powinien udzielać stronom występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczać je o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań. Ten ogólny przepis postępowania nie może być samoistną podstawą kasacji opartej na naruszeniu przepisów postępowania (art. 393¹ pkt 2 KPC) i wymaga konkretyzacji przez wskazanie, które istotne przepisy postępowania zostały naruszone wskutek zaniedbania przez Sąd orzekający powinności określonej w tym przepisie i wywarły istotny wpływ na wynik sprawy.

Przebieg postępowania w rozpoznawanej sprawie nie daje podstaw do czynienia zarzutu, iż Sąd Apelacyjny przepis ten naruszył.

Przedmiotem sprawy było zbadanie uprawnień wnioskodawcy do renty inwalidzkiej rolniczej określonych w art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wobec twierdzeń wnioskodawcy zawartych w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny dopuścił dodatkowo dowód z opinii biegłego lekarza pulmonologa, zobowiązując pełnomocnika wnioskodawcy (jego matkę), a następnie także samego wnioskodawcę do przedłożenia wyników dodatkowych badań. Zobowiązanie to następnie ponowił, dokładnie wyjaśniając w piśmie z dnia 29 października 1997 r., jakich badań dodatkowych powyższe zobowiązanie dotyczy. Wobec bezskuteczności tych wezwań, pominięcie dowodu z dodatkowej opinii biegłego było usprawiedliwione, a przedstawiony przebieg postępowania nie daje żadnych podstaw do zarzutu naruszenia przez Sąd Apelacyjny ogólnej reguły wyrażonej w art. 5 KPC.

W postępowania przed Sądem drugiej instancji wnioskodawca nie składał wniosku o ustanowienie dla niego adwokata lub radcy prawnego, a przepisy postępowania cywilnego nie dają podstaw do działania w tym zakresie przez Sąd z urzędu.

Skarżący nie przytoczył w kasacji innych jej podstaw poza naruszeniem art. 5 KPC, a skoro według art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, a więc jest związany jej podstawami i wnioskami (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania), to brak przesłanek do uwzględnienia kasacji.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² KPC orzeczono jak w sentencji.

=====